

Suomen Helluntaikirkko
Toiminnanjohtaja Esko Matikainen

6.5.2014

Eduskunnan lakivaliokunnan kuulemistilaisuus 7.5.2014 avioliittolain muuttamisesta

"Tahdon 2013" -kansalaisaloitteen tavoitteena on muuttaa nykyistä avioliittolainsäädäntöä niin, että avioliitto olisi mahdollinen myös samaa sukupuolta olevien kesken. Aloitteessa tätä kutsutaan tasa-arvoiseksi avioliittolaiksi, missä tavoitellaan samaa sukupuolta oleville pareille yhdenvertaista asemaa miehen ja naisen muodostamaan avioliittoon verrattuna. Avioliiton salliminen samaa sukupuolta oleville toisi aloitteen mukaan tämän tavoitellun yhdenvertaisuuden.

Kansalaisaloitteessa nähdään, että lakiteknisesti muutos on hyvin pieni ja yksinkertainen, kun vain korvataan sanat "nainen ja mies" sanoilla "kaksi henkilöä". Tämä muutosehdotuksen ydin tällaisessa yksinkertaisuudessaan kuitenkin murtaisi koko avioliittoinstituution, sen lähtökohtaisen tarkoituksen ja merkityksen mahdollisine yhteisöllisine ja yhteiskunnallisine seurauksivaikutuksineen.

Suomen Helluntaikirkko perustaa käsityksensä avioliittoinstituutiosta Raamatun alkukertomuksiin "... mies luopukoon isästänsä ja äidistänsä ja liityköön vaimoonsa; ja he tulevat yhdeksi lihaksi." (1. Moos. 2:24). Uudessa Testamentissa Jeesus vahvisti juuri tämän raamatunkohdan kristillisen avioliiton perustaksi. Avioliitto on yhden miehen ja yhden naisen välinen elinikäinen liitto, jonka tarkoituksena on suvun jatkaminen ja rakkauteen perustuva kumppanuus. Kaikki muut yhteiselämän muodot jäävät avioliittoinstituution ulkopuolelle.

Suomen Helluntaikirkon näkemys on yhtenevä myös Euroopan Helluntaiyhteisön, Pentecostal European Fellowship'in lausunnon¹ kanssa. (liite)

Nyt käsiteltävänä olevan aloitteen mukainen lakiesitys ei laajentaisi avioliittokäsitettä, vaan muuttaisi olennaisesti koko instituution merkityksen. Kaikilta osin hanke ei lisäisi yhdenvertaisuuttakaan: sellaisenaan se heikentäisi aloitteessa ja keskustelussa vähäiselle huomiolle jäänyttä lasten oikeudellista asemaa ja heidän muita sellaisia oikeuksia, joihin myös Suomi on sitoutunut, kuten professori Tapio Puolimatka on lakivaliokunnalle antamassaan asiantuntijalausunnossa osoittanut². Puolimatka on tuonut laajassa lausunnossaan esille myös esitetyn toisenlaisen avioliittoinstituution oikeudellisia

rajaamis- ja määrittelyongelmia – myös kansainvälisten tutkimusten perusteella. Eräänä yksityiskohtana huomattakoon, että Norjan evankelis-luterilaisen kirkon päätös torjua vastaavanlainen lakialoite³ ilmentää osaltaan sitä, ettei ongelma ole sellaisenaan suomalaisen kotikutoinen.

Helluntaikirkon näkemyksen mukaan avioliittoinstituutio ja avioliiton solmineet mies ja nainen eivät tarvitse uutta lakia, vaan sitä esittävät ihmiset, jotka eivät hyväksy avioliittoinstituution perusteita. Tästä lähtökohdasta käsin ei ole perusteltua tehdä muutoksia avioliittolakiin. Parisuhteessa olevien ja heidän huollettavinaan olevien lasten tasa-arvoa varmentavat oikeudelliset muutokset voitaisiin sisällyttää parisuhdelakiin, joka on laadittu juuri samaa sukupuolta olevia pareja varten. Mainitussa laissa voitaisiin ottaa mahdollisimman laajasti ja yhdenvertaisuutta vähentämättä huomioon erilaiset tarpeet muodostaa suhde. Tasa-arvon edistämiseksi olisi mainitussa lainsäädännön valmistelutyössä eri näkökulmista ennakoitava tasa-arvoa loukkaavat rajoitteet suhteen solmimiseksi.

Edellä todetun lisäksi aloitteen mukaisilla lakimuutoksilla olisi mahdollisia vaikutuksia uskonnollisten yhteisöjen asemaan ja toimintaan:

Käytännössä seksuaalinen suuntautuminen ei ole pysyvä ja muuttumaton, vaan siirtymisiä tapahtuu heteroseksuaalisten ja homoseksuaalisten parisuhdemuotojen välillä. Myöskään uskonnollinen tai muu elämänkatsomuksellinen vakaumus ei ole aina muuttumaton vaan siirtymisiä tapahtuu. Kristillisten yhteisöjen hyväksyessä vain perinteisen avioliiton näkemyksen aiheutuu ongelmia muutostilanteissa. Perinteistä avioliiton näkemystä edustavien uskonyhteisöjen mahdollisuus noudattaa vakaumustaan mm. jäseneksi hyväksymisessä ja työntekijöiden rekrytoinnissa tulee vaikeutumaan. Yhteisöjen omasta näkökulmasta katsottuna uskonnonvapaus kaventuu ja ainakin osa yhteisöistä saattaa reagoida tähän irtautumalla yhteiskunnan pelisäännöistä.

Ainakaan vapaakristilliset uskonnolliset yhdyskunnat eivät tule hyväksymään samaa sukupuolta olevien vihkimistä. Seurauksena saattaa olla vihkimisoikeudesta luopuminen kokonaan tai jokin muu nykyisestä poikkeava järjestely. Valtaosa kristillisistä yhteisöistä tulee pitäytymään perinteisessä avioliittokäsityksessä, mutta myös monet muut kuin kristilliset yhteisöt ajattelevat tästä asiasta samoin. Esimerkiksi muslimiyhteisöissä vallitsevat kristillisiä piirejä tiukemmat konservatiiviset näkemykset. Lainsäädännön muutos etäännyttäisi eri ryhmät toisistaan yhteiskunnassa ja saattaisi vahvistaa ristiriitoja yhteiskunnan sisällä. Tällä tavoin lainmuutos tulisi lisäämään eriarvoistumista yhteiskunnassa, vaikka tavoite on tasa-arvoisuus.

Uskonnonvapauden periaate edellyttää, että uskonnolliset yhteisöt voivat pitää kiinni vakaumuksistaan sekä opettaa ja julistaa vakaumuksensa mukaisesti. On suuri vaara, että kristillisestä avioliitonäkemyksestä kiinni pitävät yhteisöt joutuvat syrjittyyn asemaan. Heijastusvaikutuksena voivat olla vaikeudet yhteisöjen integroitumisessa yhteiskuntaan, missä kehitys on ollut tähän saakka myönteistä. Osallistuminen yhteiskunnalliseen toimintaan ja mm. kolmannen sektorin yleishyödylliseen toimintaan vaikeutuu sitä mukaa kun yhteiskunnan tukimuodoissa aletaan edellyttää sukupuolineutraalin avioliittokäsityksen hyväksymistä tukien ehtona.

Kristillinen näkemys perinteisen avioliiton muodostamasta turvallisesta perusyhteisöstä, joka tuottaa parhaan kasvu ympäristön myös lapsille, on hämärtyneessä. Tästä seuraa edelleen jatkuva kehitys perheiden hajoamisen, lasten turvattomuuden sekä henkisen ja sosiaalisen syrjäytymisen lisääntymisessä. Avioliittoinstituution merkitys muuttuu kauttaaltaan, ja käsitys avioliiton erityisluonteesta hämärtyy. Perheyhteisöjen kiinteys vähenee ja lasten turvattu kasvu ympäristö vaarantuu yhä useammassa perheissä. Laajemmin kasvatuksessa kohdataan ristiriitoja, kun keskenään ristiriitaisten avioliitonäkemyksien pohjalta pyritään rakentamaan lasten ja nuorten identiteettiä ja valmiuksia kohdata ihmissuhteiden ja perhe-elämän haasteita.

Tavoite seksuaalisen suuntautumisen aiheuttaman syrjinnän vähentämisestä on sinänsä hyväksyttävä, mutta ei ole näyttöä siitä, että avioliittoinstituution perusteiden muuttaminen vaikuttaisi tähän suuntaan. Erilaisten näkemysten ja kansanryhmien välinen kiila saattaisi päinvastoin kasvaa, ja paremman tasa-arvon tavoittelu saa aikaan aivan uudenlaisia ongelmia.

Helsingissä 6.5.2014

Esko Matikainen
Toiminnanjohtaja
Suomen Helluntaikirkko

Viitteet:

¹ Pentecostal European Fellowship (PEF) kannanotto, Hannover 2014 (liitteenä)

² Professori Tapio Puolimatka, Eduskunnan lakivaliokunta 23.4.2014, pöytäkirja 32/2014 vp, asiakirja I ja J 6 §

³ NRK:n uutinen: <http://www.nrk.no/norge/kirken-sier-nei-til-homovigsel-1.11655721>